

Svalbardtraktaten.

Dato: 09.02.1920
Departement: UD (Utenriksdepartementet)
Sist endret:
Endrer:

9 feb. 1920

Traktat mellem Norge, Amerikas Forente Stater, Danmark, Frankrike, Italia, Japan, Nederlandene, Storbritannia og Irland og de britiske oversjøiske besiddelser og Sverige angående Spitsbergen [Svalbardtraktaten].¹

Traktaten er ratifisert av samtlige nevnte signatarmakter og ratifikasjonsdokumentene er deponert i Paris til etternevnte tidspunkter: Nederlandene 3 sep 1920, Storbritannia 29 des 1923, Danmark 24 jan 1924, Amerikas Forente Stater 2 apr 1924, Italia 6 aug 1924, Frankrike 6 sep 1924, Sverige 15 sep 1924, Norge 8 okt 1924, Japan 2 apr 1925.

Traktaten er i sin helhet trådt i kraft den 14 aug 1925.

Traktaten er tiltrådt av Afghanistan, Albania, Argentina, Australia, Belgia, Bulgaria, Canada, Chile, Danmark, Den Dominikanske Republik, Egypt, Estland, Frankrike, Finland, Hellas, India, Island, Italia, Japan, Kina, Monaco, Nederland, New Zealand, Norge, Polen, Portugal, Romania, Russland, Saudi Arabia (Hedjaz), Spania, Storbritannia, Sveits, Sverige, Sør-Afrika, Tsjekkia, Tyskland, Ungarn, USA, Venezuela og Østerrike.

1 Se art. 10 (3).

Art 1. De høie kontraherende parter er enig om å anerkjenne under de vilkår som er fastsatt i nærværende traktat Norges fulle og uinnskrenkede høihetsrett over Spitsbergenøgruppen,¹ som foruten Bjørnøya eller Beeren-Eiland omfatter alle øer mellom 10° og 35° lengde øst for Greenwich og mellom 74° og 81° nordlig bredde, særlig: Vest-Spitsbergen, Nordostlandet, Barents' Øy, Edge-Øy, Kong Karls Land. Hopen eller Hopen-Eiland og Prins Karls Forland tillikemed alle de øer, holmer og skjær, som hører dertil (se det vedføjede kart).

1 Jf. lov 17 juli 1925 nr. 11 § 1.

Art 2. ¹ Alle de høie kontraherende parters skib og undersåtter skal ha like rett til fiske og jakt innen de områder som er nevnt i artikkel 1 og deres territoriale farvann.

Det tilkommer Norge å håndheve, treffe eller fastsette passende forholdsregler til sikre bevarelsen og – om nødvendig – gjenoprettelsen av dyre- og plantelivet innen de nevnte områder og deres territoriale farvann, dog så, at disse forholdsregler alltid skal anvendes likt overfor alle de høie kontraherende parters undersåtter uten nogen som helst undtagelser, forrettigheter og begunstigelser, direkte eller indirekte, til fordel for nogen av dem.

De okkupanter hvis rettigheter blir anerkjent i henhold til bestemmelsene i artiklene 6 og 7, skal ha enerett til jakt på sine grunnstykker: 1. i nærheten av boliger, hus, magasiner, verksteder og anlegg opført til utnyttelse av grunnstykket, på vilkår fastsatt i de stedlige politiforskrifter; 2. innen et område av 10 kilometer om foretagendenes eller bedriftenes hovedsäte – og i begge tilfelle under forutsetning av at de retter sig efter de forskrifter som den norske regjering gir overensstemmende med betingelsen i denne artikkel.

1 Jf. lov 17 juli 1925 nr. 11 kap. 4.

Art 3. Alle de høie kontraherende parters undersåtter skal i farvannene, fjordene og havnene innen de områder som er nevnt i artikkel 1 ha like rett til adgang og opphold – uten hensyn til grunn eller formål; de skal der kunne drive uhindret allslags maritim-, industri-, bergverks- og handelsvirksomhet på fullstendig like fot, forutsatt at de retter sig efter de stedlige lover og forskrifter.

De skal ha samme like adgang til å drive og utnytte alle maritime, industri-, bergverks- og handelsforetagender både til lands og i de territoriale farvann, uten at noget monopol i nogen henseende eller til fordel for noget foretagende skal kunne innføres.

Uansett de regler som måtte gjelde i Norge for kystfart skal de høie kontraherende parters skib på reise til eller fra de områder som er nevnt i artikkel 1 ha rett til å anløpe norske havner, både på op- og nedreisen, for å ta ombord eller sette i land reisende eller varer, som skal til eller kommer fra de nevnte områder – eller av hvilken som helst annen grunn.

Der er enighet om, at der ikke i nogen henseende og særlig ikke forsåvidt angår utførsel, innførsel og gjennomførsel skal pålegges nogen av de høie kontraherende parters undersåtter, deres skib og varer nogen som helst byrde eller innskrenkning som ikke kommer til anvendelse like overfor undersåtter, skib eller varer, som i Norge nyder mest begunstiget behandling, idet norske undersåtter, skib og varer i så måte likestilles med de andre høie kontraherende parters og ikke skal behandles gunstigere i nogen retning.

Der skal ikke pålegges utførselen av varer bestemt til nogen av de kontraherende makters områder nogen annen eller mere tyngende byrde eller innskrenkning enn der fastsettes for utførselen av samme slags varer til en annen kontraherende makts (deriblandt Norges) område eller til hvilket som helst annet land.

Art 4. Alle offentlige trådløse telegrafstasjoner som er eller blir opprettet med den norske regjeringens tillatelse eller efter dens tiltak i de egner som er nevnt i artikkel 1, skal alltid stå åpen på helt like fot for meddelelser fra skib av alle flagg og fra de høie kontraherende parters undersåtter på de vilkår som er fastsatt i radiotelegrafoverenskomsten av 5 juli 1912 eller fastsettes i den internasjonale overenskomst som måtte bli avsluttet istedenfor den.

Under forbehold av de mellempfolkelige forpliktelser som måtte følge av krigstilstand skal eiere av grunnstykker alltid kunne opsette og benytte til egen bruk apparater for trådløs telegrafering, som i private anliggender skal ha adgang til å tre i forbindelse med faste eller bevegelige stasjoner, derunder innbefattet stasjoner ombord i skib og luftfartøier.

Art 5. De høie kontraherende parter anerkjenner nytten av å oprette en internasjonal meteorologisk stasjon i de egner som er nevnt i artikkel 1. Ordningen av denne stasjon vil bli gjenstand for en senere overenskomst.

Der vil likeledes ved overenskomst bli truffet bestemmelser om de betingelser hvorunder videnskapelig forskning skal kunne drives i de nevnte egner.

Art 6. Med forbehold av bestemmelsene i nærværende artikkel skal erhvervede rettigheter som tilhører de høie kontraherende parters undersåtter anerkjennes som gyldig.

Krav som er opstått ved besiddelsestager eller okkupasjoner foretatt før undertegningen av denne traktat skal ordnes efter bestemmelsene i det vedføjede bilag, som skal ha samme kraft og gyldighet som nærværende traktat.

Art 7. Med hensyn til erhvervelse, utnyttelse og utøvelse av eiendomsrett, derunder innbefattet bergverksrettigheter, forplikter Norge sig til i de områder som er nevnt i artikkel 1, innrømme alle de høie kontraherende parters undersåtter en behandling basert på fullstendig likestilling og overensstemmende med bestemmelsene i nærværende traktat.

Ekspropriasjon kan bare skje til almennyttige formål og mot full erstatning.

Art 8. For de områder som er nevnt i artikkel 1 forplikter Norge sig til å istandbringe en bergverksordning¹ som særlig med hensyn til skatter, gebyrer eller avgifter av enhver art og de almindelige eller særlige arbeidsvilkår skal utelukke alle forrettigheter, monopoler eller begunstigelser til fordel for staten eller for undersåtter av nogen av de høie kontraherende parter, Norge innbefattet, og sikre det lønnede personale av enhver art de nødvendige lønnsgarantier og garantier for beskyttelse av dets fysiske, moralske og intellektuelle velvære.

De skatter, gebyrer og avgifter som opkreves skal utelukkende komme de nevnte områder til gode og kan bare pålegges i den utstrekning som deres øiemed tilsier.

Forsåvidt særlig angår utførselen av mineraler har den norske regjering adgang til å pålegge en eksportavgift,² som dog for de første 100.000 tons ikke må overstige 1 pct. av de utførte mineralers maksimumsverdi og derefter beregnes efter en synkende skala. Verdien skal fastsettes ved utløpet av skibningssesongen, på grunnlag av en beregning av den opnådde gjennomsnittlige fob.-pris.

Den norske regjering skal ha meddelt de andre kontraherende makter utkastet til bergverksordning 3 måneder før den trer i kraft. Hvis én eller fler av de nevnte makter innen denne frist foreslår at der foretas endringer i den, før den bringes i anvendelse, skal den norske regjering meddele disse forslag til de andre kontraherende makter for at de kan bli prøvd og avgjort av en kommisjon bestående av én representant for hver av de nevnte makter. Denne kommisjon sammenkalles av den norske regjering og skal treffe sin avgjørelse innen en frist av 3 måneder efterat den er trådt sammen. Dens beslutninger treffes med stemmeflerhet.

¹ Jf. bergverksordning 7 aug 1925.

² Jf. lov 17 juli 1925 nr. 2.

Art 9. Med forbehold av de rettigheter og plikter for Norge som følger av dets tiltredelse av Folkenes Forbund forplikter Norge sig til ikke å oprette eller tillate opprettet nogen flåtebasis i de egner som er nevnt i artikkel 1 eller anlegge nogen befestning i de nevnte egner som aldri må nyttes i krigsøiemed.

Art 10. Inntil de høie kontraherende parters anerkjennelse av en russisk regjering måtte gi Russland anledning til å tiltre denne traktat, skal russiske undersåtter og selskaper nyte samme rettigheter som de høie kontraherende parters undersåtter.

Krav som de måtte ha å gjøre gjeldende innen de områder som er nevnt i artikkel 1 skal, under de betingelser som er fastsatt i artikkel 6 og bilaget til denne traktat, fremsettes gjennom den danske

regjering, som erklærer sig rede til å yde sin velvillige medvirkning i den anledning.

Nærværende traktat, hvis franske og engelske tekst skal være autentisk, blir å ratifisere.

Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i Paris snarest mulig.

De makter hvis regjering har sitt sæte utenfor Europa skal kunne innskrenke sig til å meddele den franske Republikks regjering gjennom sin diplomatiske representant i Paris at de har ratifisert, og skal i så fall oversende ratifikasjonsdokumentet snarest mulig.

Denne traktat trer, forsåvidt angår bestemmelsene i artikkel 8, i kraft, når den er blitt ratifisert av enhver av signatarmaktene, og i alle andre henseender samtidig med den i artiklen nevnte bergverksordning.

De utenforstående makter skal innbys av den franske Republikks regjering til å slutte sig til denne traktat, når den er behørig ratifisert. Denne tilslutning skal skje ved notifikasjon til den franske regjering som vil ha å underrette de andre kontraherende parter.

Til bekreftelse av dette har ovennevnte befullmektigede undertegnet nærværende traktat.

Utfærdiget i Paris den niende februar 1920, i to eksemplarer, hvorav det ene tilstilles Hans Majestet Norges Konges regjering og det annet deponeres i den franske Republikks arkiv; autentiske avskrifter vil bli tilstillet de andre signatarmakter.

Bilag.

§ 1. 1. Notifikasjon om alle krav på landområder som måtte ha vært fremsatt for en regjering før undertegningen av denne traktat, skal innen 3 måneder efterat denne traktat er trådt i kraft, av *kravsmannens* regjering tilstilles en kommissær som har i oppdrag å prøve kravene. Kommissæren skal være en dommer eller rettslærd av dansk nasjonalitet og i besiddelse av de nødvendige kvalifikasjoner og utpekes av den danske regjering.

2. Notifikasjonen må inneholde en nøiaktig angivelse av grensene for det felt der gjøres krav på, og være ledsaget av et kart i en målestokk ikke under 1/1.000.000 og hvorpå feltet skal være klart avlagt.

3. Notifikasjonen må være ledsaget av et depositum av 1 penny pr. acre (40 ar) av det felt, der gjøres krav på, til dekning av omkostningene ved prøvelsen av kravene.

4. Kommissæren kan forlange av kravsmennene at de skaffer frem alle andre dokumenter, aktstykker eller opplysninger som han måtte finne nødvendig.

5. Kommissæren skal prøve de krav som således er notifisert. I dette øiemed kan han ty til sådan sakkyndig hjelp som han måtte finne nødvendig og i tilfelle gå til undersøkelser på åstedet.

6. Kommissærens godtgjørelse skal fastsettes ved overenskomst av den danske regjering og de andre interesserte regjeringer. Kommissæren fastsetter selv godtgjørelsen for de medhjelpere som han finner det nødvendig å benytte sig av.

7. Når kommissæren har prøvd kravene, skal han utarbeide en redegjørelse som nøiaktig angir de krav der efter hans mening bør godkjennes straks som begrunnet, og dem som han, enten på grunn av tvist eller av nogen annen årsak, mener bør undergis voldgift som nedenfor omhandlet. Kopier av denne redegjørelse skal av kommissæren tilstilles de interesserte regjeringer.

8. Hvis summen av de beløp som er deponert i henhold til post 3 ikke er tilstrekkelig til å dekke omkostningene ved prøvelsen av kravene, skal kommissæren, hvis han synes kravet er begrunnet, straks angi det tilleggsbeløp som kravsmannen skal betale. Størrelsen av dette beløp skal fastsettes efter utstrekningsen av det felt hvortil kravsmannens rett er anerkjent.

Dersom størrelsen av de beløp som er deponert i henhold til post 3 overskrider de nevnte omkostninger, skal det overskytende brukes til å dekke utgiftene ved den nedenfor omhandlede voldgift.

9. Innen 3 måneder fra datoen for den redegjørelse som er nevnt i post 7 i denne paragraf skal den norske regjering ta de nødvendige skritt til å meddele dem, hvis krav kommissæren har anerkjent, gyldig hjemmelsdokument, som sikrer dem den utelukkende eiendomsrett til vedkommende felt, overensstemmende med de lover og forskrifter som måtte gjelde eller bli gjeldende for de områder som er nevnt i artikkel 1 i denne traktat og med forbehold av den bergverksordning som er nevnt i traktatens artikkel 8.

I tilfelle av at en tilleggsbetaling måtte bli nødvendig efter post 8 ovenfor, skal der dog bare utfærdiges et midlertidig hjemmelsdokument, som blir endelig når kravsmannen innen en sådan passende frist som den norske regjering måtte fastsette, har betalt nevnte ytterligere beløp.

§ 2. Krav som den i post 1 i forrige paragraf nevnte kommissær av en eller annen grunn ikke har anerkjent som begrunnet, skal avgjøres efter følgende regler:

1. Innen 3 måneder fra datoen for den redegjørelse som er nevnt i post 7 i forrige paragraf skal enhver av de regjeringer, hvis undersåtter har krav som ikke er anerkjent, opnevne en voldgiftsmann.

Kommissæren skal være formann for den således oprettede domstol. Han skal ha den avgjørende stemme i tilfelle av stemmelikhet. Han opnevner en sekretær til å motta de dokumenter som er nevnt i

post 2 i denne paragraf og til treffe de nødvendige forføininger til domstolens sammentrede.

2. Innen én måned efter opnevningen av den sekretær som er nevnt i post 1 skal kravsmennene gjennom sine respektive regjeringer tilstille ham en redegjørelse som nøiaktig angir deres krav og er ledsaget av alle dokumenter og begrunnelser som de måtte ønske å gjøre gjeldende til støtte for kravene.

3. Innen to måneder efter opnevningen av den sekretær som er nevnt i post 1 skal domstolen tre sammen i København for å prøve de krav som er blitt innbragt for den.

4. Domstolens sprog er engelsk. Alle dokumenter eller begrunnelser kan forelegges den av de interesserte parter i deres eget sprog, men skal i så fall være ledsaget av en oversettelse til engelsk.

5. Hvis kravsmennene ytrer ønske om det, skal de ha rett til å bli hørt av domstolen enten personlig eller ved rettsfullmektig, og domstolen skal ha rett til å avkreve kravsmennene alle ytterligere redegjørelser, dokumenter eller begrunnelser som den måtte anse nødvendig.

6. Før domstolen hører i saken skal den kreve av partene depositum eller sikkerhetsstillelse for de beløp som den finner nødvendig til dekning av den del av utgiftene ved domstolen som faller på hver kravsmann. Ved fastsettelsen av beløpenes størrelse skal domstolen først og fremst ta hensyn til utstrekningen av det felt som kreves. Den kan også kreve ytterligere depositum av partene i saker som medfører særlige utgifter.

7. Voldgiftsmennenes godtgjørelse skal fastsettes for måneden og bestemmes av de interesserte regjeringer. Formannen fastsetter godtgjørelsen for sekretæren og alle de andre personer som domstolen gjør bruk av.

8. Med forbehold av bestemmelsen i dette bilag skal domstolen ha full myndighet til å fastsette sin egen rettergangsordning.

9. Ved prøvelsen av kravene skal domstolen ta i betraktning:

- a) Alle folkerettslige regler som er anvendelig på tilfellet;
- b) Almindelige rettferdighets- og billighetsgrunnsetninger;
- c) Følgende omstendigheter:
 - 1) Datoen, da det felt som kreves, blev okkupert for første gang av kravsmannen eller hans hjemmelsmenn;
 - 2) Datoen, da kravet blev anmeldt til kravsmannens regjering;
 - 3) Den utstrekning, hvori kravsmannen eller hans hjemmelsmenn har bearbeidet og utnyttet det felt han krevet. I denne forbindelse skal domstolen ta hensyn til omstendigheter eller innskrenkninger der som følge av krigstilstanden fra 1914 til 1919 kan ha hindret kravsmennene i å hevde sine krav.

10. Alle utgiftene ved domstolen skal fordeles på kravsmennene i slikt forhold som domstolen bestemmer. Dersom summen av de beløp som er deponert i henhold til post 6 skulde andra til mer enn utgiftene ved domstolen, skal det overskytende betales tilbake til dem hvis krav er blitt anerkjent og i slikt forhold som domstolen finner billig.

11. Domstolen skal meddele sine avgjørelser til de interesserte regjeringer og i alle tilfelle til den norske regjering.

Den norske regjering skal innen tre måneder efter mottagelsen av hver avgjørelse ta de nødvendige skritt til å meddele de kravsmenn hvis krav er blitt anerkjent av domstolen, gyldige hjemmelsdokumenter overensstemmende med de lover og forskrifter som gjelder eller vil bli gjeldende for de områder som er nevnt i artikkel 1 i denne traktat og med forbehold av den bergverksordning som er nevnt i traktatens artikkel 8. Hjemmelsdokumentene blir dog ikke endelige før kravsmannen har innbetalt sin forholdsvis andel av utgiftene ved domstolen innen en sådan passende frist som den norske regjering måtte fastsette.

§ 3. Ethvert krav som ikke er blitt notifisert kommissæren overensstemmende med post 1 i paragraf 1, eller som ikke er blitt anerkjent av ham og ikke innbragt for domstolen overensstemmende med paragraf 2, skal anses som endelig bortfalt.